

X?

Dvidešimt trečiąja lotynų abėcėlės raide x matematikoje paprastai žymimas pirmasis nežinomas ir ieškomas dydis. Be to, raide x ir kitais atvejais žymima tai, kas neaišku, nežinoma. Sakysim, kurį laiką Rentgeno spinduliai irgi buvo vadinami x spinduliais.

Kodėl taip yra? Pasirodo, raidės x vartojimas matematikoje turi senas tradicijas.

Arabų matematikai nežinomąjį vadino žodžiu *šai*, reiškiančiu 'daiktas, dalykas'. Vėliau nežinomąjį pradėta žymėti sutrumpintai šio žodžio pirmąja raide *š* (žinoma, arabiško alfabeto).

Pirėnų pusiasalis ilgą laiką priklausė arabams. Tuo laiku klestėjo vadinamoji ispanų – arabų (arba tiksliau, ispanų – mauritanų) kultūra. Kartu su kitomis mokslo šakomis suklestėjo ir matematika. <...> Ispanai perėmė iš arabų nežinomojo žymėjimą, tik jie *š* pakeitė raide x . Mat senojoje ispanų kalboje garsas *š* buvo žymimas raide x . Tas ženklas vėliau ir įsigalėjo matematikoje.